BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 94 Joi 6 Aprilie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Bogăția animală a țării

Am subliniat în dese rânduri, în coloanele acestui ziar, cât de mare este importanța capitalului animal pentru economia națională în genere și pentru economia agricolă în particular, pentru ca unele semne de decădere a acestei prețioase ramuri de bogăție a țării noastre, decădere care stărue de mai bine de 15 ani, să fie de natură să ne îngrijoreze și să ne stimuleze la luarea măsurilor de îndreptare. Scăderea apare mai ales la categoria cornutelor, care de fapt este și cea mai importantă, întru cât ea constitue nu numai principalul rezervor de alimentare a populației cu carne, dar și adevăratul motor viu pentru nevoile de tracțiune și de cultură ale micului și marelui cultivator. Ei bine, în ultimii 15 ani, stocul bovinelor a înregistrat la noi o scădere de 24%, aproape un sfert, (dela 5.533.868 capete la 4.218.168), iar cel al oilor de 3.3%, (dela 12.480.967 la 12.067.807 capete). Precum se vede, scăderea este aproape prăpăstioasă și ea vine pe de o parte dela numărul prea mic de crescători de vite din țara noastră (abia 0.01% din populația rurală), cari, până acum, n'au găsit în politica economică oficială sprijinul și încurajarea necesară desvoltării acestei îndeletniciri, iar, pe de alta, dela starea de mizerie materială și morală a gospodăriilor noastre țărănești, în care rar mai găsești azi o pereche de boi zdraveni în bătătură. Majoritatea țăranilor noștri își împerechează la plug vaca cu calul vecinului, iar mulți sunt lipsiți chiar și de această posibilitate. Și să nu uităm, decăderea vitelor mari, mai ales în gospodăriile țărănești, se vădește atât în ce privește numărul, cât și calitatea. Vitele țărănești sunt aproape în deobște degenerate, slabe, rău întreținute, expuse tuturor bolilor, din care cauză și mortalitatea este foarte mare, aducând după ea — din lipsă de asigurare — nenorociri iremediabile.

Altă cauză, care a contribuit și contribue la scăderea atât de fulgerătoare a vitelor mari la noi, este sacrificarea în număr covârșitor a viților și vițelelor, fără nicio alegere, fără nicio piedecă, fără nici un control.

Atâta timp cât stocul general al cornutelor era în creștere sau măcar staționar, dela an la an, am mai fi putut lăsa mână liberă în sacrificarea viților, dar în fața continuei scăderi a bovinelor, frâna devine necesară, dacă nu vrem să ne trezim într'o bună zi că din țară exportatoare devenim țară importatoare de bovine.

Deocamdată avem de constatat că măsura luată de guvernul actual de-a acorda prime și la exportul de animale a avut darul de a stimula imediat acest comerț, ceeace nu va întârzia să producă în chip firesc efecte binefăcătoare și în direcția stimulării crescătorilor de vite de a-și desvolta îndeletnicirea lor. La aceasta va contribui și mai hotărâtor recenta măsură luată odată cu punerea în executare a noului buget și a legilor financiare care îl însoțesc, de a se scuti crescătorii de vite de impozitul comercial, la care în chip absurd erau impuși până acum, noul legiuitor fiscal socotind îndeletnicirea lor ca aparținând — precum și este de fapt — economiei agricole.

ISUS PE MUNTELE MASLINILOR de GUSTAVE DORÉ

FRANCISCO FRANCO BAHAMONDE

de AL. GREGORIAN

„Războiul s'a sfârșit"! Comunicatul acesta — ultimul comunicat oficial de pe front — laconic și entuziast ca un chiot soldățesc, este cel dintâiu buletin de război semnat de generalisimul Franco. Indurerat și neconsolat, Franco a refuzat să semneze până acum diagramele luptelor. El n'a vrut războiul. Timp de aproape trei ani, pentru dânsul Spania a fost în puterea unui blestem groaznic, care i-a deschis arterele în fluvii de sânge și a mutilat-o, i-a distrus sute de sate și orașe ca un cataclism apocaliptic, i-a ucis sute de mii de fii și i-a transformat pământul într'un vast cimitir. Inima care a sângerat pentru fiecare obuz tras în ziduri le istorice ale Iberiei și sufletul lui prin care au ricoșat toate gloanțele războiului fratricid, sensibilitatea rănită a spaniolului naționalist, a eroului, și orgoliul galicianului care era hotărît să se bată cu destinul, nu puteau suporta confruntarea de fiecare zi cu nenorocirea patriei oglindită în comunicatele de pe front. Aplecat peste hărți, tăcut și îngândurat, generalul Francisco Franco Bahamonde a suferit și a sângerat pentru toate păcatele spaniolilor lui. Misiunea sa era să liber eze și să vindece Spania, și când a putut să și-o îndeplinească total, numai atunci a consimțit să semneze situația frontului și a anunțat fericit: războiul s'a sfârșit!

Acest „mare strateg al lumii" cum i-a spus generalul Astray e un soldat teribil și în acelaș timp un poet sensibil la toate durerile patriei și alor săi. Cariera lui extraordinară, ea însăși pare un poem al virtuții și al eroismului.

Fiu al unui comandant al bazei navale din Ferrol, Francisco Franco s'a născut în anul 1892. Un frate al său. Nicolae Franco, actualul ambasador la Lisabona, a fost destinat carierei de marinar, de care părintele lor se simțea legat printr'o viață dăruită pasional mărilor nostalgice, iar Ramon, care a murit de curând într'un accident de avion și care a cules laurii celui dintâi sbor peste Atlantic, s'a făcut aviator. Francisco nu putea să fie decât ostaș și el. La 14 ani a intrat în academia spaniolă de infanterie. In 1909, după trei ani de studii strălucite, fu înălțat la

(Continuare in pagina 2-a)

Scrisoarea trimisă de cardinalul Verdier d-lui Daladier

Cum e motivată inițiativa cardinalilor și arhiepiscopilor francezi

Paris, 3 (Rador). — *Cardinalul Verdier a trimis zilele trecute, în numele cardinalilor și arhiepiscopilor din Franța, o scrisoare d-lui Daladier, în care înalții prelați asigură guvernul francez că-i vor da tot ajutorul în opera de refacere a Franței.*

Publicarea acestei scrisori a pricinuit o vie senzație în presa din lumea întreagă. In legătură cu cele afirmate în scrisoare, cardinalul Verdier a făcut următoarele declarații unui reprezentant al agenției „Havas".

Trei idei de căpetenie au stat la baza inițiativei cardinalilor și arhiepiscopilor din Franța:

1. Clipa ni s'a părut deosebit de gravă pentru viitorul Franței. Dacă, cum se poate spera, redresarea continuă, multe lucruri vor fi schimbate în Franța și în lume.

Este evident că universul are nevoe de o Franță puternic unită și păstrătoare a civilizației creștine.

Or, guvernul nostru, dus de evenimente de o parte iar de alta de acel sfânt patriotism care stă la temelia sufletului oricărui adevărat francez, ne pare a fi pus țara pe adevărata cale a învierii.

Astfel, cu totul excepțional, căci noi ne menținem totdeauna deasupra partidelor politice, am crezut că trebue să trimitem acea adresă guvernului, urmărind un îndoit scop: întâi, a felicita și încuraja și, al doilea, de a ajuta guvernul.

2. Am voit ca această redresare să fie ușurată și cu atât mai frumoasă dacă Franța colaborează la ea în unanimitate. Am socotit că o adeziune a episcopatului va atrage pe toți cei ce sporăesc.

De altfel, trebue să mărturisim că atitudinea guvernului față de forța morală este, în clipele de față, foarte simpatică.

3. Insfârșit, am socotit că demersul nostru va împrăștia prejudecăți care mai stărue încă asupra Franței atee. Va veni o zi, care nu mai este departe, când țara noastră va relua, cu mândrie, cele mai frumoase tradiții creștine.

Vreau să încheiu, exprimându-mi bucuria pentru primirea frumoasă făcută de Cameră, de presă și de public, sforțării de redresare întreprinsă de guvern.

Toată lumea a simțit că Franța oferă lumii un spectacol reconfortant: Franța mobilizează toate puterile ei materiale și toate forțele spirituale, spre a apăra civilizația creștină și a asigura mai bine pacea.

Primele convorbiri dintre d-nii Svetkovici și Macek

Belgrad, 3 (Rador). — Luni, la palatul Banului, din Zagreb, primul ministru, d. Svetkovici, a avut o întrevedere cu d. Macek, șeful partidului țărănesc croat.

La sfârșitul acestei întrevederi, care a durat dela ora 9 până la ora 11,30, d. Svetkovci a primit în prezența d-lui Macek pe ziariști, cărora le-a declarat că conversațiile decurg într'o atmosferă foarte cordială și că ele vor continua mâine.

PRESA IUGOSLAVA SUBLINIAZA INSEMNATATEA CONVORBIRILOR

Belgrad, 3 (Rador). — *In domeniul politicii interne, ziarele iugoslave de Luni dimineață publică numeroase știri cu privire la întrevederea dintre d. Svetkovici, președintele consiliului de miniștri și ministru al internelor și d. Macek, reprezentantul croaților, „întrevedere care s'a desfășurat pe un ton amical".*

*

Belgrad, 3 (Rador). — *Toate ziarele de azi după amiază subliniază importanța primelor convorbiri dintre d. Svetkovici, președintele consiliului de miniștri, și d. Macek, președintele partidului țărănesc croat.*

Aceste convorbiri s'au desfășurat la Zagreb, Luni dimineața, dela ora 9 la 11 și 30.

Presa constată atmosfera cordială în care s'au desfășurat convorbirile, precum și călduroasele ovații ce s'au făcut primului ministru și d-lui Macek din partea marei mulțimi adunate în fața palatului banovinei, unde se desfășoară negocierile.

Descoperirea unui nou explozibil

Baltimore, 3 (Rador). — *Savantul Henry Bass, profesor de chimie la Universitatea din Baltimore, anunță că a descoperit un nou explozibil, de o putere extraordinară.*

—xx○●○xx—

Circulația fiduciară și acoperirea in aur și devize a băncii Reichului

Berlin, 3 (Rador). — **Dintr'un raport al Băncii Reichului reiese că încasso-aur a rămas neschimbat și se ridică la 71.000.000 mărci. Suma devizelor de acoperire a scăzut cu 910.000 de mărci și se ridică acum la 5.800.000 mărci.**

Circulația fiduciară era la data de 31 Martie de 10.442.000.000 mărci, față de 7.571.000.000 mărci la 31 Martie 1938.

CRIZA BELGIANĂ

Alegerile generale din Belgia s'au terminat

Alegerile generale din Belgia s'au terminat.

După o perioadă de tensiune politică internă destul de serioasă, care a determinat nu numai demisia guvernului belgian dar și necesitatea unor noui alegeri parlamentare, s'a ajuns, după cât se pare, la posibilitatea unei împăciuiri și a unei destinderi.

Intr'adevăr, d-rul Martens, eroul care a precipitat criza, și-a dat demisiunea de la Academia de medicină unde fusese numit de d. Spaak, împotriva sentimentului public belgian care nu putea uita conduita d-rului Martens în timpul războiului mondial, conduită care l-a obligat să fugă în Olanda pentru a nu fi executat conform sentinței prin care fusese condamnat, după război, la moarte. D. Martens a beneficiat în urmă de amnistie și d. Spaak a crezut că, trecând timp, numirea la Academie a fostului condamnat la moarte, nu va mai provoca protestări serioase. De altfel, interpelat în Cameră, d. Spaak a arătat că atunci când a numit pe d. Martens, n'a putut bănui că această numire va avea repercusiuni atât de mari.

Cu toată criza provocată, cu toate neajunsurile care au decurs pentru liniștea internă a țării, d. Martens a refuzat să demisioneze așa după cum se așteptau unii.

Alegerile generale s'au făcut deci într'o atmosferă agitată.

In cele din urmă însă, d. Martens n'a mai insistat și și-a dat demisiunea recunoscând astfel inutilitatea menținerei într'o atitudine care în nici un caz nu putea face de cât rău țării.

Acest gest, poate tardiv dar atât de necesar, va contribui desigur la liniștirea spiritelor.

Cazul Martens a făcut să se agraveze criza latentă menținută de diferendele dintre flamanzi și valoni, diferende care în ultimul timp prin succesele repetate ale politicei externe germane, căpătaseră un caracter mai pronunțat printr'o afirmare mai puternică a atitudinei partidului flamand. Guvernul d-lui Spaak, care avea destule dificultăți din această cauză, a fost complect zdruncinat de agitația produsă prin numirea d-lui Martens la Academia de medicină.

Nu este desigur în căderea noastră să formulăm opiniuni asupra diverselor evenimente de politică internă belgiană.

Totuși, cu un profund sentiment de admirație subliniem reacțiunea patriotică produsă în opinia publică belgiană în fața unui fapt care aparea ca o sfidare a celei mai glorioase pagini din istoria poporului belgian.

Au fost și în alte țări — și ne-o reamintim cu adâncă tristețe — oameni slabi de îngeri cari în timpul războiului și-au uitat datoria și au găsit în slaba lor conștiință tot felul de justificări pentru a pactiza cu inamicul.

Dar, poate nicăeri, reacțiunea opiniei publice nu s'a afirmat cu atâta tărie ca în Belgia, împotriva încercărei de reabilitare a unor asemenea triste excepții naționale.

Exemplul Belgiei dovedește sănătatea morală a poporului, al cărui eroism în tot timpul războiului mondial n'a fost egalat de cât de stoicismul cu care a îndurat cele mai cumplite suferinți.

Aspectul nouii Camere belgiene nu va diferi mult de cel al precedentei Camere. Singurul partid care a suferit pierderi mari este acela rexist al cărui șef d. Leon Degrelle nu s'a putut alege la Bruxelles de cât pe baza reprezentării proporționale și care din 20 de mandate câte avea în trecut n'a mai rămas acum decât cu 4 mandate.

Succesul a fost al partidului catolic care este azi cel mai bine reprezentat fiind cel mai puternic partid din Belgia.

Partidul liberal, a câștigat de asemenea zece mandate trecând de la 23 de deputați la 33.

Aceste două partide vor fi, după toate probabilitățile, elementele principale ale guvernului ce urmează să se constitue. D-rul Martens demisionând, liberalii nu mai au motiv să refuze colaborarea.

Este evident că situația internațională de astăzi a influențat mult partidele politice belgiene și întreaga opinie publică. Toată lumea și-a dat seama că în actualele împrejurări se impune o manifestare de solidaritate națională și prezentarea unui front unit în fața primejdiilor care amenință pacea europeană.

Coaliția celor trei partide, catolic, liberal și socialist va putea da Belgiei un guvern cu atât mai stabil, cu cât, programele lor respective nu diferă prea mult ci au din potrivă, multe puncte comune, atât în ordinea financiară și socială cât și în aceea a principiului unei vieți publice constituționale.

Frontiera germano-polonă

Probleme etnice și economice

de R. SEIȘANU

Așa cum au fost fixate frontierele de vest ale Poloniei, ele nu coincid pe toată lungimea lor cu fostele frontiere ce le-a avut Polonia în ajunul primei sale împărțiri. Conferința păcei n'a voit să restabilească vechea frontieră istorică dintre Prusia și Polonia, ci a luat în seamă, în trasarea nouii frontiere, principiul etnic. Din această cauză, o parte din teritoriile Pomeraniei vistuliene au rămas Germaniei; iar Silezia superioară, care n'a aparținut în trecut Poloniei, a fost atribuită acestui stat reînoit, în urma plebiscitului organizat în 1920.

Și tot din cauza aplicațiunii aceluiaș principiu, conferința păcei n'a putut atribui Poloniei ținutul Danzigului, — el fiind populat în majoritate de germani.

După aplicarea tratatului dela Versailles, s'a înregistrat în teritoriile foste germane, încorporate în statul polon, un fenomen social important, care a modificat simțitor raportul numeric al germanilor și polonezilor: emigrarea în massă a germanilor din „coridor", din Posnania și chiar din Silezia superioară, în patria lor mamă. Astfel, după cifrele statistice publicate în 1930 de un german, d. Hermann Rauschning, într'o carte apărută la Berlin sub titlul: „Desgermani-

(Continuare in pag. 2-a)

„Curba periculoasă polonă"

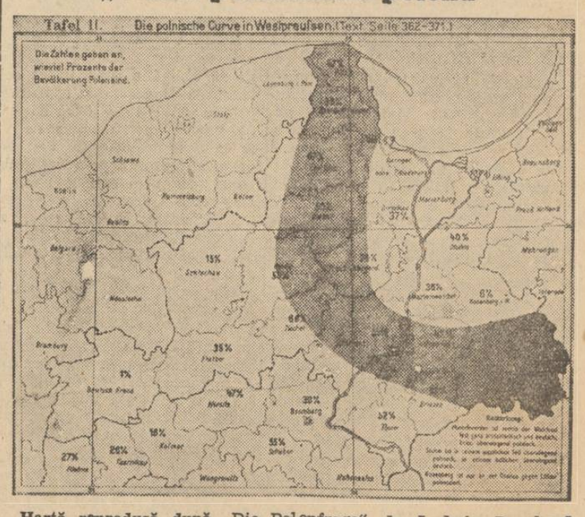
Tafel II. Die polnische Curve in Westpreußen. (Text Seite 362–371.)
Die Zahlen geben an, wieviel Prozente der Bevölkerung Polen sind.

Hartă reprodusă după „Die Polenfrage", de Ludwig Bernhard, apărută la Leipzig în 1910. Banda neagră reprezintă zona locuită de o populație majoritară polonă și din această cauză ea a fost denumită de germani, înainte de războiul mondial: „Curba periculoasă polonă"

D. Lebrun a acceptat să i se pună candidatura la președinția republicii

Paris, 3 (Rador). — Schimburile de vederi în vederea alegerii președintelui republicei au intrat Luni în faza decisivă.

La amiază, agenția „Havas" a fost în măsură să anunțe că președintele Lebrun ar consimți să i se pună candidatura la Congresul dela Versailles, în care caz realegerea sa ar fi o certitudine pentru toată lumea.

Totuși d. Lebrun avea intenția fermă de a nu solicita să i se reînoiască mandatul și luase chiar toate dispozițiile de ordin practic pentru reintrarea sa în viața privată. Dar evenimentele i-au impus cu totul altă hotărire. Săptămâna trecută d. Jeanneney, președintele Senatului, făcându-se interpretul quasi-unanimității inaltei adunări, s'a prezentat la Elysée pentru a-l convinge pe șeful statului să revină asupra intențiilor sale de retragere, arătându-i că din cauza evenimentelor externe Franța are un interes major ca d. Lebrun să rămână în capul statului.

D. Herriot a informat apoi pe d. Lebrun că marea majoritate a Camerei împărtășește punctul de vedere și sentimentele Senatului.

Insfârșit eri, în discursul rostit la Montelimar, d. Daladier, președintele consiliului de miniștri, vorbind în numele guvernului, a făcut un mișcător apel la „unirea tuturor francezilor pentru menținerea integrală a păcii", lăsând să se înțeleagă limpede că această unire trebue să se manifeste în primul rând asupra numelui viitorului președinte al republicei.

D. Lebrun nu putea să rămână indiferent la motivele de ordin național invocate de personalitățile cele mai reprezentative ale țării.

In cele din urmă, președintele republicii a acceptat, Luni dimineață, ca o datorie patriotică, să îngădue a i se pune candidatura la congresul dela 5 Aprilie.

*

Paris, 3 (Rador).—Agenția „Havas" crede că este în măsură să anunțe că Albert Lebrun, cedând numeroaselor solicitări ce i-au fost adresate în ultimul timp, va accepta să i se pună candidatura la alegerea de președinte al republicei.

GRUPUL RADICAL-SOCIALIST DIN CAMERA, SE INTRUNESTE MIERCURI

Paris, 3 (Rador). — D. Chichery, președintele grupului radical-socialist din Cameră, a anunțat Luni pe culoarele Camerei că grupul său se va reuni abia Miercuri după amiază, pentru un schimb de vederi asupra alegerii prezidențiale.

Luni pe la amiază, domnea impresia că d. Lebrun ar întruni majoritatea — poate chiar unanimitatea — grupului radical-socialist.

D. JUSTIN GODART CANDIDEAZA

Paris, 3 (Rador). — Agenția „Havas" este informată că d. Justin Godart, senator, n'a avut nici o clipă intenția de a-și retrage candidatura dela alegerile pentru președinția Republicei.

Prin urmare, d. Godart va candida cu prilejul congresului dela Versailles, care în ziua de 5 Aprilie va alege pe noul președinte al republicei.

Paznicii ordinei

Un exemplu rar de cruzime, de sălbătecie, de cruntă ingratitudine l-a format crima oribilă a cărei victimă a căzut nefericita d-nă Bibicescu-Tempeanu, care avusese imprudența bunătate de a primi în serviciul ei un om și o femee cari-și plângeau lipsurile și foamea, cu scopul perfid de a înduioșa și de a câștiga încrederea celei pe care vroiau s'o căsăpească.

In fața cadavrului mutilat și zdrobit cu grele lovituri de ciocan, poliția căuta cu greu să găsească urmele servitorilor, criminali de profesie, a căror iscusință fusese folosită să-și ascundă identitatea, fapt care pentru paznicii ordinei, ai liniștei, ai avutului și vieții cetățenilor, constituia o greutate imensă în prinderea făptuitorilor.

Sărmana victimă a bunătății și încrederii ei a plătit cu viața, sfârșită în chinuri groaznice, imprudența de a se lăsa amăgită de aparențe, luând în serviciul ei două bestii cu chip de om, cari, tari pe criminala lor precauțiune, cu banii furați se strecurau printre oameni, punându-se la adăpost de cercetările poliției.

Plângând tragica soartă a d-nei Bibicescu, toți își manifestau temerea explicabilă, ca nu cumva această ispravă a unor făptași rămași nedescoperiți să nu constitue un îndemn pentru alți nărăviți, ispitiți de perspectiva lipsei unei sancțiuni exemplare.

Cu toată absența oricărei urme ori dovezi necesare identificării, poliția Capitalei a reușit în mai puțin de 5 zile să clarifice împrejurările, să afle numele servitorilor criminali, Ion Hușanu și Olga Tcacenko, să-i pună în ur-

(Continuare in pag. 2-a)